

Sygn. akt VIII Gz 254/17

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Patrycja Baranowska (spr.)

Sędziowie SO P. S.

SO Anna Górnik

po rozpoznaniu dnia 27 lipca 2017 roku w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy w postępowaniu upadłościowym osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej B. C.

na skutek zażalenia wierzyciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 31 marca 2017 roku w sprawie XII GUp 75/15 w przedmiocie ustalenia planu spłaty

postanawia:

I. oddalić zażalenie;

II. zasądzić od wierzyciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. na rzecz dłużnika B. C. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Piotr Sałamaj SSO Patrycja Baranowska SSO Anna Górnik

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie postanowieniem z dnia 31 marca 2017 r. w postępowaniu upadłościowym dłużnika B. C. jako osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej (XII GUp 75/15) ustalił plan spłat wierzycieli upadłego poprzez wskazanie, że na zaspokojenie swoich wierzycieli upadły przeznaczy w ramach wypłaty I raty kwotę 427 zł, w tym na zaspokojenie wierzyciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. kwotę 2,56 zł w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie ustalenia planu spłaty (pkt I ppkt 1 lit. j), nadto na zaspokojenie wierzycieli przeznaczy miesięcznie łączną kwotę 400 zł w terminie do dnia piętnastego każdego miesiąca, począwszy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, przez okres 36 miesięcy, w tym na zaspokojenie wierzyciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. kwotę 2,40 zł (pkt I ppkt 2. lit. j) oraz umorzył po wykonaniu planu spłaty pozostałe niespłacone w ramach planu spłaty zobowiązania wymienione w punkcie 1 sentencji postanowienia oraz zobowiązania upadłego powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości, z wyłączeniem zobowiązań wymienionych w art. 491²¹ ust 2 prawa upadłościowego i naprawczego (pkt II).

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wyjaśnił, że postanowieniem z dnia 30 września 2015 ogłoszona została upadłość osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej B. C.. W skład masy upadłości weszły zabudowana budynkiem mieszkalnym nieruchomości gruntowa położna w K. o wartości szacunkowej 251.500 zł oraz ruchomości o wartości 2.460 zł. W postępowaniu upadłościowym syndyk sporządził listę wierzytelności oraz pięć uzupełniających list wierzytelności uznając na nich między innymi wierzytelności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. w łącznej kwocie 9.716,21 zł. Złożona przez syndyka lista wierzytelności wraz z listami uzupełniającymi została zatwierdzona.

Zatwierdzony, a następnie wykonany został także oddzielny plan podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży prawa własności nieruchomości, określając sumę podlegającą podziałowi na kwotę 240.118,86 zł, która w całości przypadła wierzycielowi, zabezpieczonemu na nieruchomości hipoteką umowną kaucyjną. Wierzyciele nie zgodzili się na umorzenie zobowiązań bez planu spłaty.

Sąd Rejonowy podkreślił też, powołując się na dokonane w toku postępowania ustalenia, iż upadły wykonuje prace dorywcze, także poza Polską. Obecnie zamieszkuje, wraz z sześciuosobową rodziną, w Wielkiej Brytanii, jest zatrudniony jako kierowca, otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 1.600 funtów miesięcznie, z czego 1.200 zł przeznacza na opłacenie czynszu i mediów, ponadto otrzymuje zasiłek na dzieci.

Upadły wniósł o ustalenie planu spłaty wierzycieli na poziomie 200-300 zł miesięcznie. Syndyk przychylił się do wniosku upadłego. Zgodnie zaś z oświadczeniem syndyka stan funduszy masy upadłości w dniu 30 marca 2017 roku wyniósł 427 zł.

Mając na uwadze, że w niniejszym postępowaniu upadłościowym syndyk sporządził ostateczny plan podziału, który został wykonany i koszty postępowania upadłościowego były zaspokajane na bieżąco, Sąd Rejonowy zaznaczył, iż plan spłaty objął wyłącznie wierzycieli ujętych na sporządzonej przez syndyka liście wierzytelności.

W świetle powyższego przywołując regulacje zawarte w art. 491¹⁴ - 491¹⁵ ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze, Sąd I instancji ustalił wysokość pierwszej raty spłaty wierzycieli w łącznej kwocie 427 zł, która odpowiada kwocie pozostałej w masie.

Przy ustaleniu wysokości comiesięcznych spłat zobowiązań na kwotę 400 zł Sąd uwzględnił zarówno wysokość otrzymywanego przez B. C. wynagrodzenia w kwocie 1.600 funtów szterlingów netto, jak i konieczność ponoszenia przez upadłego kosztów bieżącego utrzymania siebie i członków rodziny, będących na jego utrzymaniu, w łącznej minimalnej wysokości ok. 1.400 funtów miesięcznie (koszty czynszu, mediów, zakupu żywności, czy ponoszenia kosztów opłat przelewów czy przekazów środków celem dokonywania spłat). Sąd uznał przy tym, że możliwości finansowe dłużnika wystarczą na regularne pokrywanie wymienionych kosztów oraz pokrywanie wypłat w ramach realizacji planu spłaty. Nadto zdaniem sądu przy spłacie 400 zł miesięcznie plan spłat będzie możliwy do wykonania, a sam upadła będzie chciała podjąć wysiłek, aby obowiązki wynikające z tego planu spłat wykonywać, co umożliwi przynajmniej częściowe zaspokojenie jej wierzycieli.

Określenia zobowiązań podlegających umorzeniu Sąd Rejonowy dokonał na podstawie art. 491¹⁵ ust. 1 p.u.in.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł wierzyciel Zakład Ubezpieczeń Społecznych w W.. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił naruszenie art. 491¹⁵ ust. 1 p.u.in. poprzez:

- nieuwzględnienie przy ustalaniu planu spłaty wierzycieli B. C. wszystkich przesłanek wymienionych w tym przepisie, czyli: możliwości zarobkowych upadłego, konieczności utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich potrzeb mieszkaniowych, wysokości niezaspokojonych wierzytelności i realności ich zaspokojenia w przyszłości, przy ustaleniu kwot pierwszej i kolejnych miesięcznych spłat w nieproporcjonalnie niskiej wysokości wobec dochodów osiągniętych przez zobowiązanego (możliwości zarobkowych) i wysokości niezaspokojonych wierzytelności, przyjmując zbyt niski próg realności zaspokojenia wierzytelności nieznajdujący potwierdzenia w dochodach osiągniętych przez zobowiązanego w obcej walucie ((...)), której średni kurs sprzedaży NBP z dnia sporządzenia niniejszego zażalenia wynosi i (...) = 5,03 zł,

- nieuwzględnienie w kwocie dochodów upadłego comiesięcznych zasiłków na dzieci otrzymywanych w Wielkiej Brytanii, co miało wpływy na ustalenie w planie spłaty wierzycieli B. C. zbyt niskich kwot pierwszej i kolejnych miesięcznych spłat wierzycieli, w szczególności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W., a w zamian uwzględnienie stanowiska upadłego dotyczącego wysokości rat.

W oparciu o przedstawione zarzuty skarżący domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia i orzeczenie o zmianie ust I pkt 1 ppkt j postanowienia poprzez umieszczenie zamiast kwoty 2,56 zł kwoty 716,21 zł oraz zmianę ust I pkt 2 ppkt j postanowienia poprzez umieszczenie zamiast kwoty 2,40 zł kwoty 250 zł.

W odpowiedzi na zażalenie dłużnik wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa wedle norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przed odniesieniem się do zarzutów skarżącego należy wskazać, że w niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 233 z późn. zm. - dalej jako " p.u.in.") w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2016 r., gdyż wniosek o ogłoszenie upadłości wpłynął przed tą datą (art. 449 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2015 r. poz. 978 z późn. zm.), a upadłość B. C. została ogłoszona w dniu 30 września 2015 r. Obowiązująca obecnie regulacja nie wprowadziła jednak żadnych zmian w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia przedmiotowego zażalenia.

Zauważyć należy, że instytucja prawna tzw. upadłości konsumenckiej została wprowadzona po raz pierwszy ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2008 r., Nr 234, poz. 1572) jako odpowiedź na narastające negatywne zjawisko społeczne nadmiernego zadłużania się osób fizycznych. Ustawodawca wyszedł z założenia, że należy stworzyć mechanizmy prawne, które w pewnych wypadkach umożliwią oddłużenie tym osobom fizycznym, które są zadłużone w stopniu uniemożliwiającym im samodzielną spłatę długów.

Podstawowe założenia tej instytucji prawnej wyrażone zostały w art. 2 ust. 2 p.u.in. zgodnie z którym postępowanie uregulowane ustawą wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej należy prowadzić tak, aby umożliwić umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w postępowaniu upadłościowym, a jeśli jest to możliwe – zaspokoić roszczenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu. Należy zatem uznać, że pierwszoplanowym celem tzw. upadłości konsumenckiej jest oddłużenie osoby fizycznej przy zachowaniu słusznych praw wierzycieli (por. A. W., Przesłanki ogłoszenia upadłości konsumenckiej, [w:] Przegląd prawa handlowego, luty 2015).

Zasadą jest, że umorzenie zobowiązań upadłego będącego konsumentem powinno zostać poprzedzone próbą spłacenia przynajmniej części zadłużenia. Jeśli bowiem upadły nie posiada majątku i z tego powodu nie został sporządzony plan podziału Sąd upadłościowy powinien ustalić plan spłaty wierzycieli - uwzględniając przy tym możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich potrzeby mieszkaniowe, wysokość niezaspokojonych wierzytelności i realność ich zaspokojenia w przyszłości (art. 491¹⁴ ust. 1 p.u.in w zw. z art. 491¹⁵ ust. 4 p.u.in.).

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy prawidłowo poprzedził umorzenie części zobowiązań ustalonym planem spłaty. Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił też zgromadzone w postępowaniu dowody i na tej podstawie trafnie uznał, że ustalony plan spłat jest możliwy do wykonania przez upadłego oraz, że upadły będzie chciał podjąć wysiłek, aby obowiązki wynikające z tego planu spłat wykonywać, co umożliwi przynajmniej częściowe zaspokojenie jej wierzycieli. Skoro podstawowym celem upadłości konsumenckiej jest umorzenie zobowiązań upadłego, a dopiero w dalszej kolejności spłata wierzycieli, to stosując normę prawną zawartą w art. 491¹⁵ ust. 1 p.u.in. - to zdaniem Sądu Okręgowego - nie można przyjąć za uzasadnione ustalenie planu spłaty wierzycieli w sposób, który będzie prowadził do ubóstwa upadłego, tj. sytuacji w której nie będzie posiadał on środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych.

Przy ustaleniu kwoty spłat na poziomie 400 zł miesięcznie Sąd Rejonowy wziął pod wysokość uzyskiwanego przez dłużnika dochodu (1.600 funtów miesięcznie) i ponoszonych kosztów (1.400 funtów miesięcznie), prawidłowości

przyjętych przez sąd danych skarżący w zasadzie nie kwestionował. Dokonując zaś samodzielnego wyliczenia kwoty jaką należałoby przyjąć do ustalenia miesięcznej spłaty skarżący przyjął wysokość ponoszonych kosztów na poziomie 1.200 funtów z pominięciem jakichkolwiek koszyków związanych z egzystencją dłużnika i jego rodziny jak np. wyżywienie, środki czystości, higieny czy odzież. Przedstawiona w zażaleniu argumentacja już chociażby z tego powodu nie mogłaby zostać uwzględniona. Za dalece nietrafne uznać też należy zarzuty dotyczące wyliczeń uzależnionych od obecnego kursu funta. W tym względzie należy mieć bowiem na uwadze, że notowania walutowe cechują się sporą zmiennością co przy ustaleniu planu spłaty na okres 36 miesięcy ma szczególne znaczenie. Bieżące kursy poszczególnych walut mogą też niewątpliwie zależeć od wielu mniej lub bardziej nieprzewidywalnych wydarzeń i zjawisk gospodarczych na co ani dłużnik ani wierzyciele nie ma żadnego wpływu. Niezależnie od powyższego zaznaczyć trzeba, że zastosowany przez skarżącego przelicznik walutowy nie miał przy tym żadnego wpływu na zawarte w pkt I ppkt 1 lit. j zaskarżonego rozstrzygnięcia ustalenie planu spłat wierzycieli upadłego poprzez wskazanie, że na zaspokojenie swoich wierzycieli upadły przeznaczy w ramach wypłaty I raty kwotę 427 zł, gdyż na tę kwotę ustalony został - zgodnie z niekwestionowanym oświadczeniem syndyka - stan funduszy masy upadłości na dzień 30 marca 2017 r.

Odnosząc się do argumentów skarżącego związanych ze świadczeniami uzyskiwanymi na rzecz dzieci należy podkreślić, że co do zasady świadczenia tego rodzaju służą nie tyle pokryciu kosztów utrzymania dziecka, tylko pokryciu części wydatków, które pomimo uzyskiwania tego świadczenia i tak obciążają rodziców. Z założenia świadczenie tego rodzaju mają wpływać czy polepszać bezpośrednio sytuację dziecka. Przyjęcie założenia, że świadczenia te powinny powiększać dochód rodziny, a w związku z tym zwiększać zdolność upadłego do spłaty zadłużenia - co zdaje się sugerować skarżący - uznać zatem należy za niewłaściwe. Świadczenia te można zresztą porównać z przyznawanym obecnie w Polsce świadczeniem wychowawczym, zwanym popularnie „500+”. W myśl art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r. poz. 195) - celem świadczenia wychowawczego jest właśnie częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. W kontekście błędnego stanowiska jakoby „zasiłki na dzieci” mogły wpływać na dochód rodziny, poza celem ustawy, która wprowadziła świadczenie wychowawcze do polskiego systemu wskazać również trzeba, że nawet w świetle art. 135 § 3 pkt 3) kodeksu rodzinnego i opiekuńczego świadczenia wychowawcze, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci nie wpływają nawet na zakres świadczeń alimentacyjnych.

Reasumując - jak słusznie podkreślił dłużnik w odpowiedzi na zażalenie, żądanie wierzyciela w nim określone nie jest możliwe do wykonania przez upadłego zarówno z powodu braku możliwości finansowych bez uszczerbku dla spełnienia obowiązku zapewnienia przez Sąd minimalnych warunków egzystencjonalnych upadłego i jego rodziny będącej na jego utrzymaniu, jak i ze względu na naruszenie zasady równego traktowania wierzycieli.

Mając na uwadze przedstawioną powyższą argumentację wbrew zarzutom skarżącego nie sposób dopatrzeć się naruszenia przez Sąd I instancji art. 491⁵ ust. 4 p.u.in.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. 229 p.u.in. zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu o czym orzeczono jak w pkt I. sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. w zw. z art. 229 p.u.in. przyjmując, że upadły wygrał sprawę w całości. Poniesione przez niego koszty stanowią wynagrodzenie reprezentującego go zawodowego pełnomocnika w stawce minimalnej obliczone na podstawie § 8 ust. 1 pkt 5) w zw. § 10 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w chwili wniesienia zażalenia.

SSO Piotr Sałamaj SSO Patrycja Baranowska SSO Anna Górnik

Sygnatura akt VIII Gz 254/17

Zarządzenia:

1. odnotować;
2. zakreślić;
3. odpis postanowienia doręczyć pełnomocnikom upadłego, syndykowi i pełnomocnikowi skarżącego ;
4. po wpłynięciu zwrotnych potwierdzeń odbioru korespondencji akta zwrócić sądowi I instancji.